

### บทที่ 3

#### วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การแปลความหมายของข้อมูล

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

##### 1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ปีการศึกษา 2557 จำนวน 151 คน

##### 2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำนวนทั้งสิ้น 110 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 5% (พรหมณี ลีกิจวัฒน์นะ, 2553, หน้า 72) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 110 คน

2.2 จับฉลากเลือกผู้บริหารสถานศึกษาให้ได้ตามจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 53)

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถาม สภาพและปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ขนาดสถานศึกษา ระดับการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยกำหนดค่าคะแนนของช่องน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 56 ข้อ มีทั้งหมด 6 ด้าน คือ

1. ด้านการเตรียมการจัดทำแผน จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการประเมินความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา จำนวน 11 ข้อ
3. ด้านการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ แนวทางแก้ไข จำนวน 12 ข้อ
4. ด้านการกำหนดแผนปฏิบัติการรายปี จำนวน 5 ข้อ
5. ด้านการเขียนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ
6. ด้านการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ จำนวน 13 ข้อ

โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) กำหนดค่าคะแนนของช่องน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้ คือ

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติที่มากที่สุด / มีปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติที่มาก / มีปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง / มีปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติที่น้อย / มีปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติที่น้อยที่สุด / มีปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อพิจารณาประเด็นปัญหาที่พบและสิ่งที่ควรปรับปรุงซึ่งเป็นแบบเลือกตอบและปลายเปิด สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

### การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามการศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีขั้นตอนการดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. ดำเนินการสร้างข้อคำถามโดยพิจารณาจากการศึกษาค้นคว้าและนิยามเชิงปฏิบัติการแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของข้อคำถาม ภาษาที่ใช้และการจัดรูปแบบการพิมพ์ แล้วนำมาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ดังมีรายนามปรากฏในภาคผนวก ก) ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้ คือ

3.1 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา

3.2 มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

3.3 มีวุฒิการศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาโท

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาฝ่ายบุคคล 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก 2 คน และผู้อำนวยการโรงเรียนวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท 2 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา และครอบคลุมเนื้อหา ซึ่งใช้เกณฑ์การตัดสินใจว่า คำถามที่คงไว้นั้น ควรมีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.50 สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ แบบสอบถามการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีค่าความตรงทุกรายการ โดยมีค่าความสอดคล้อง คือ 1.00 (ดังมีรายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ก)

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ที่มีคุณสมบัติเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยเก็บข้อมูลเมื่อวันที่ 2 - 7 ธันวาคม พ.ศ. 2557 นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 132 - 133) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 (ดังมีรายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ข)

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้ว ปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือคือ แบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามพร้อมแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่กำหนดไว้คือ 110 ชุด ในระหว่างวันที่ 15 - 25 ธันวาคม พ.ศ. 2557 โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยได้ติดตามขอรับแบบสอบถามกลับคืนจากผู้บริหารสถานศึกษาในระหว่างวันที่ 16 - 30 ธันวาคม พ.ศ. 2557 ด้วยตนเอง ซึ่งได้ครบสมบูรณ์ทุกฉบับนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำมาวิเคราะห์และแปรผลข้อมูลต่อไป

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ้ (Scheffe's method) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติ ความถี่และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ โดยแปลความหมาย ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549, หน้า 76 - 77)

|                       |  |
|-----------------------|--|
| ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 | สภาพการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด |
| ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 | สภาพการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก       |
| ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 | สภาพการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง   |
| ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 | สภาพการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย      |
| ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 | สภาพการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับ           |

3. วิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษาที่ผู้บริหารปฏิบัติงาน และระดับการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติ การทดสอบค่าที (t - test) โดยกำหนดมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4. วิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance : ANOVA) โดยกำหนดมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในกรณีที่พบความแตกต่างผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ้ (Scheffe's method)